

Број: 05-05-1-3782-2/11
Сарајево, 06. децембар 2011. године

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПРЕДСЈЕДНИШТВО
САРАЈЕВО

ПРЕДСЈЕДНИШТВО	06.12.2011	СТАРШИ ТАЈНИК
ТАЈНИШКА	01.02-05-2-1249/11	СТАРШИ ТАЈНИК

S

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

Предмет. Сагласност за ратификацију споразума, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

Споразум о финансирању између Босне и Херцеговине и Европске комисије у вези с вишекорисничким програмом Темпус у склопу ИПА компоненте помоћи у транзицији и изградњи институција за 2010. годину. Споразум је потписала гђа. Невенка Савић, директорица Дирекције за европске интеграције БиХ, 07. септембра 2011. године у Сарајеву.

Будући да је Министарство финансија и трезора БиХ надлежно за провођење поступка за закључивање овог споразума, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који посланицима, односно делегатима може дати све потребне информације о споразуму.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

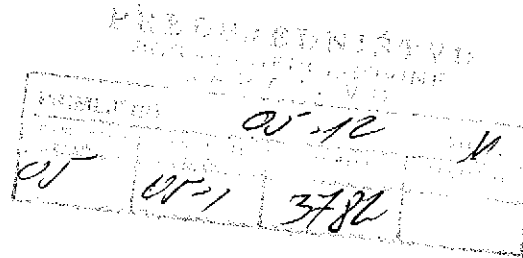
Ранко Нинковић

МФА – БА – МПП

Број: 08/1-42-15073-1/11
Сарајево, 29.11.2011. године

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

САРАЈЕВО

Предмет: Приједлог Одлуке о ратификацији Споразума о финансирању између Босне и Херцеговине и Европске Комисије у вези са вишекорисничким програмом за Темпус у склопу ИПА компоненте помоћ у транзицији и изградњи институција за 2010. годину; - доставља се -

У прилогу акта достављамо Приједлог Одлуке о ратификацији Споразума о финансирању између Босне и Херцеговине и Европске Комисије у вези са вишекорисничким програмом за Темпус у склопу ИПА компоненте помоћ у транзицији и изградњи институција за 2010. годину, који је потписан 07. септембра 2011. године у Сарајеву.

Подсјећамо да је Предсједништво Босне и Херцеговине на својој 11. редовној сједници, одржаној 24. августа 2011. године, прихватило предметни Споразум и за потписивање овластило Невенку Савић, директорицу Дирекције за европске интеграције Босне и Херцеговине.

Савјет министара Босне и Херцеговине на својој 167. сједници, одржаној 23. новембра 2011. године, утврдило је Приједлог одлуке о ратификацији наведеног Споразума.

Молимо да Предсједништво Босне и Херцеговине, у складу са одредбама члана 17. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Службени гласник БиХ", број 29/00), проведе поступак ратификације Одлуке о ратификацији Споразума о финансирању између Босне и Херцеговине и Европске Комисије у вези са вишекорисничким програмом за Темпус у склопу ИПА компоненте помоћ у транзицији и изградњи институција за 2010. годину.

Sven Alkalaј
Свен Алкалај
МИНИСТАР

СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ

ИЗМЕЂУ

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

И

ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

У ВЕЗИ СА ВИШЕКОРИСНИЧКИМ
ПРОГРАМОМ ЗА ТЕМПУС У СКЛОПУ ИПА
КОМПОНЕНТЕ ПОМОЋ У ТРАНЗИЦИЈИ И ИЗГРАДЊИ
ИНСТИТУЦИЈА ЗА 2010. ГОДИНУ

Од

(Централизовано управљање)

САДРЖАЈ

Преамбула

1. Програм
2. Провођење програма
3. Структуре и органи са надлежностима
4. Финансирање
5. Рок за уговарање
6. Рок за извршење уговора
7. Рок исплате
8. Поступање са примицима
9. Прихватљивост трошкова
10. Чување докумената
11. Мапа пута за децентрализацију без ex-ante контрола
12. Тумачење
13. Дјеломична ништавост и ненамјерне празнине
14. Преглед и измјене и допуне
15. Престанак
16. Рјешавање разлика
17. Обавјештења
18. Број оригинала
19. Додаци
20. Ступање на снагу

Додатак А Вишекориснички програм за Темпус у склопу ИПА компоненте Помоћ у транзицији и изградњи институција за 2010. годину усвојен Одлуком Комисије Ц(2010)2799 од 29. априла 2010.

Додатак Б Оквирни споразум између Комисије Европских заједница и Босне и Херцеговине од 20. фебруара 2008.

СПОРАЗУМ О ФИНАНСИРАЊУ

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

и

ЕВРОПСКА КОМИСИЈА

даље у тексту заједнички као "Стране ", или појединачно као "држава корисница" у случају Босне и Херцеговине, или "Комисија", у случају Европске комисије.

С обзиром да:

- (а) Дана 1. августа 2006., Савјет Европске уније усвојио је Уредбу (ЕЗ) бр. 1085/2006 којом се успоставља инструмент претприступне помоћи (даље у тексту: "Оквирна уредба о ИПА"). На снази од 1. јануара 2007., овај инструмент представља јединствену правну основу за пружање финансијске помоћи државама кандидатима и државама потенцијалним кандидатима у њиховим настојањима да ојачају политичке, економске и институционалне реформе да би постале чланице Европске уније.
- (б) Дана 12. јуна 2007., Комисија је усвојила Уредбу (ЕЗ) бр. 718/2007 о провођењу оквирне уредбе о ИПА, којом детаљно образлаже одредбе које се примјењују у погледу управљања и контроле (даље у тексту: "Уредба о провођењу ИПА").
- (ц) Помоћ Европске уније у склопу инструмента претприступне помоћи треба и даље да подржава државе кориснице у њиховим напорима на јачању демократских институција и владавине права, реформе јавне управе, провођења економских реформи, поштовања људских као и мањинских права, у напређењу једнакости полова, подршке развоју цивилног друштва и унапређењу регионалне сарадње као и помирења и обнове, и доприношења одрживом развоју и смањењу сиромаштва.

За потенцијалне државе кандидате, помоћ Европске уније може такође да укључи одређено усклађивање са *правном стечвином ЕУ (acquis)*, као и подршку за инвестиционе пројекте, усмјерену нарочито на изградњу

капацитета за управљање у подручјима регионалног развоја, развоја људских ресурса и руралног развоја.

- (д) Стране су 20. фебруара 2008. закључиле Оквирни споразум у којем се утврђују општа правила за сарадњу и провођење помоћи Европске уније у оквиру Инструмента претприступне помоћи.
- (е) Комисија је 29. априла 2010. усвојила Вишекориснички програм за Темпус у склопу ИПА компоненте Помоћ у транзицији и изградњи институција за 2010. годину (даље у тексту: “програм”). Овај програм ће проводити Комисија на централизованом основу.
- (ф) За провођење овог програма потребно је да Стране закључе Споразум о финансирању да би се одредили услови за провођење помоћи Европске уније, правила и процедуре које се тичу исплате везане за такву помоћ и услове према којима ће се управљати помоћи.

СПОРАЗУМЈЕЛЕ СУ СЕ О СЉЕДЕЋЕМ:

1 ПРОГРАМ

Комисија ће дати допринос, путем додјеле бесповратних средстава, финансирању сљедећег програма, који је изложен у Додатку А овог Споразума:

Број програма: АБАЦ Н° 2010/СИ2.556384

Назив: *Вишекориснички програм за Темпус у склопу ИПА компоненте Помоћ у транзицији и изградњи институција за 2010. годину - Ц(2010)2799 од 29. априла 2010.*

2 ПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА

- (1) Програм ће на индиректној централизованој основи проводити Европска комисија према члану 53.а Уредбе о финансирању и одговарајућих одредби Правила о провођењу.

Задаци провођења делегирају се према члану 54(2) (а) Уредбе о финансирању Извршној агенцији за образовање, аудио-визуелну политику и културу, која је основана Одлуком Комисије 2005/56/ЕЦ од 14. јануара 2005. Својом одлуком Ц(2008)5582, усвојеном 9. октобра 2008., Комисија је повјерила Извршној агенцији управљање програмима Темпус III и Темпус IV. У складу са чланом 12 (3) Уредбе Савјета бр. (ЕЦ) 58/2003 од 19. децембра 2002. који прописује статут за извршне агенције којима ће се повјерити одређени задаци у управљању програмима Заједнице¹, сваки програм делегиран извршној агенцији мора да допринесе финансирању административног буџета агенције.

- (2) Програм ће се проводити у складу са одредбама Оквирног споразума о правилима за сарадњу у вези са финансијском помоћи ЕУ-а Босни и Херцеговини и провођење помоћи у склопу Инструмента претприступне помоћи (ИПА) закљученог између Страна 20. фебруара 2008. (даље у тексту: "Оквирни споразум"), који је изложен у Додатку Б овог Споразума.

3 СТРУКТУРЕ И ОРГАНИ СА НАДЛЕЖНОСТИМА

Држава корисница ће одредити националног ИПА координатора, у складу са Оквирним споразумом, који ће дјеловати као представник државе кориснице vis-à-vis Комисије. Он/а ће обезбиједити да се одржава тијесна веза између Комисије и државе кориснице с обзиром на општи процес приступања као и на претприступну помоћ ЕУ-а у склопу ИПА.

---

¹ ОЈ Л11, 16.1.2003, стр. 1.

4 ФИНАНСИРАЊЕ

Финансирање провођења овог Споразума биће као у наставку:

- (a) Допринос Европске уније за 2010. годину утврђен је на највише 2 400 000 ЕВРА за дио програма који се односи на Босну и Херцеговину, како је описано у програму. Међутим, Комисија ће извршити плаћање доприноса Европске уније унутар граница расположивих средстава.
- (б) Трошкове структура и органа које успостави Корисник за провођење овог програма сносиће држава корисница.

5 РОК ЗА УГОВАРАЊЕ

- (1) Појединачни уговори и споразуми којима се проводи овај Споразум биће закључени најкасније двије године од датума закључивања овог Споразума.
- (2) У оправданим случајевима, овај рок за уговарање може да буде продужен прије завршног датума до највише три године од датума закључивања овог Споразума.
- (3) Сва средства за која никакав уговор није закључен прије истека рока за уговарање биће отказана.

6 РОК ЗА ИЗВРШЕЊЕ УГОВОРА

- (1) Уговори морају да буду извршени у року највише 2 године од завршног датума за уговарање.
- (2) Рок за извршење уговора може да буде продужен прије његовог завршног датума у оправданим случајевима.

7 РОК ИСПЛАТЕ

- (1) Исплата средстава мора да се изврши најкасније једну годину након коначног датума за извршење уговора.
- (2) Рок за исплату средстава може да буде продужен прије завршног датума у оправданим случајевима.

8 ПОСТУПАЊЕ СА ПРИМИЦИМА

- (1) Примици за потребе ИПА укључују приход стечен пословањем, током периода њеног суфинансирања, од п родаје, изнајмљивања, накнада за услуге/уписнина или друге еквивалентне примитке изузев:
  - (a) примитака насталих кроз економски животни вијек суфинансираних инвестиција у случају инвестиција у фирме;

- (б) примитака насталих унутар оквира мјере финансијског инжењеринга, укључујући капитал подuzeћа и средства зајма, гаранције, леасинг;
  - (ц) гдје је примјењиво, доприноси из приватног сектора суфинансирању пословања, који ће бити приказани уз јавни допринос у табелама финансирања програма.
- (2) Примици дефинисани у ставу 1. изнад представљају приход који ће се одбити од износа прихватљивих трошкова за односно пословање. Најкасније до затварања програма, такви примици биће одбијени од релевантних прихватљивих трошкова пословања у цијелини или сразмјерно, зависно од тога да ли су настали у цијелости или само дијелом суфинансираним пословањем.

9 ПРИХВАТЉИВОСТ ТРОШКОВА

- (1) Трошкови у склопу програма у Додатку А биће прихватљиви за допринос Европске уније ако су начињени након потписивања уговора и додјеле бесповратних средстава којима се проводи такав програм, изузев у случајевима изричито предвиђеним у Уредби о финансирању.
- (2) Сљедећи трошкови неће бити прихватљиви за допринос Европске уније у склопу програма у Додатку А:
- (а) порези, укључујући порезе на додатну вриједност;
  - (б) царинске и увозне таксе, или неке друге таксе;
  - (ц) куповина, најам или издавање земљишта и постојећих зграда;
  - (д) новчане глобе, финансијске казне и трошкови парница;
  - (е) трошкови пословања;
  - (ф) рабљена опрема;
  - (г) банковне накнаде, трошкови гаранција и сличне таксе;
  - (х) трошкови размјене валута, таксе и губици на течају повезани са било којим од евро рачуна специфичних за компоненту, као и други чисто финансијски издаци;
  - (и) доприноси у природи;
  - (ј) било који трошкови лизинга;
  - (к) трошкови амортизације.
- (3) Путем ограничења из става 2. изнад, Комисија ће одлучивати за сваки случај посебно да ли су сљедећи трошкови прихватљиви:

- (а) трошкови пословања, укључујући трошкове најма, искључиво везани за период суфинансирања пословања;
- (б) порези на додатну вриједност, ако су сљедећи услови испуњени:
  - (i) порези на додатну вриједност не могу да се врате било којим путем;
  - (ii) утврђено је да их сноси крајњи корисник, и
  - (iii) јасно су одређени у приједлогу пројекта.
- (4) Трошкови који се финансирају у склопу ИПА неће бити предмет било којег другог финансирања у склопу буџета Европске уније.

10 ЧУВАЊЕ ДОКУМЕНАТА

- (1) Сви документи везани за програм у Додатку А чуваће се најмање пет година од датума на који Европски парламент одобри исплату за буџетску годину на коју се документ односи.
- (2) У случају да програм у Додатку А није коначно затворен у року утврђеном у ставу 1. изнад, документи који се на њега односе чуваће се до краја године након оне у којој је програм у Додатку А затворен.

11 МАПА ПУТА ЗА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈУ БЕЗ ЕХ-АНТЕ КОНТРОЛА

- (1) Држава корисница ће успоставити детаљну мапу пута са референтним вриједностима и временским ограничењима за постизање децентрализације са *ex ante* контролама од стране Комисије. Додатно, држава корисница ће успоставити индикативну мапу пута за постизање децентрализације без *ex ante* контрола од стране Комисије.
- (2) Комисија ће пратити провођење мапа пута споменутих у ставу 1., и посветиће пажњу резултатима које постигне држава корисница у овом контексту, нарочито у пружању помоћи. Мапа пута за постизање децентрализације без *ex ante* контрола може да се односи на постепено одрицање разних врста *ex-ante* контроле.
- (3) Држава корисница ће редовно обавјештавати Комисију о напретку оствареном у провођењу ове мапе пута.

12 ТУМАЧЕЊЕ

- (1) Ако нема изричите одредбе супротне овом Споразуму, појмови који се користе у овом Споразуму имаће исто значење које им је додијељено у Оквирној уредби о ИПА и Уредби о провођењу ИПА.

- (2) Ако нема изричите одредбе супротне овом Споразуму, референце на овај Споразум су референце на такав Споразум како је повремено измијењен, допуњен или замијењен.
- (3) Свако позивање на уредбе Савјета или Комисије односи се на ону верзије тих уредби како је назначено. По потреби, измјене ових уредби биће пренесене у овај Споразум путем измјена и допуна.
- (4) Наслови у овом Споразуму немају правног значења и не утичу на његово тумачење.

13 ДЈЕЛОМИЧНА НИШТАВОСТ И НЕНАМЈЕРНЕ ПРАЗНИНЕ

- (1) Ако нека одредба овог Споразума јест или постане ништава или ако овај Споразум садржи ненамјерне празнине, то неће утицати на ваљаност осталих одредби овог Споразума. Стране ће замијенити било коју ништаву одредбу ваљаном одредбом која ће бити што је могуће ближа сврси и намјери ништавне одредбе.
- (2) Стране ће поунити све ненамјерне празнине одредбом која најбоље одговара сврси и намјери овог Споразума, у складу са Оквирном уредбом о ИПА и Уредбом о провођењу ИПА.

14 ПРЕГЛЕД И ИЗМЈЕНЕ И ДОПУНЕ

- (1) Провођење овог Споразума биће предмет повремених прегледа у вријеме о којем се Стране договоре.
- (2) Све измјене и допуне о којима се Стране договоре биће у писменој форми и чиниће дио овог Споразума. Такве измјене и допуне ступиће на снагу на датум који Стране одреде.

15 ПРЕСТАНАК

- (1) Не доводећи у питање став 2., овај Споразум престаће осам година након потписивања. Овај престанак неће искључивати могућност да Комисија начини финансијске исправке у складу са чланом 56. Уредбе о провођењу ИПА.
- (2) Овај Споразум може да оконча било која Страна давањем писменог обавјештења другој Страни. Такав престанак ступа на снагу шест календарских мјесеци од датума писменог обавјештења.

16 РЈЕШАВАЊЕ РАЗЛИКА

- (1) Разлике настале усљед тумачења, управљања и провођења овог Споразума, на било којим и свим нивоима учешћа, рјешаваће се мирним путем кроз консултације између Страна.

- (2) У случају да се не успије ријешити мирним путем, свака Страна може да поднесе питање на арбитражу у складу са Изборним правилима Сталног арбитражног суда о арбитражи између међународних организација и држава на снази на датум потписивања овог Споразума.
- (3) Језик који ће се користити у арбитражним поступцима биће енглески. Орган за именовање биће Генерални секретар Сталног арбитражног суда на писмени захтјев који поднесе било која Страна. Одлука Арбитра биће обавезујућа за све Стране и на њу нема жалбе.

17 ОБАВЈЕШТЕЊА

- (1) Сва обавјештења у вези са овим Споразумом биће начињена у писменој форми и на енглеском језику. Свако обавјештење мора да буде потписано и достављено као оригинални документ или путем телефакса.
- (2) Сва обавјештења у вези са овим Споразумом морају да се шаљу на следеће адресе:

За Комисију:

Госп. Герхард Шуман-Хицлер
Директор
Генерална дирекција за проширење
Финансијски инструменти и регионални програми
ЦХАР 04/99
Б-1049 Брисел

Факс: +32 2 2957502

За државу корисницу:

Гђа Невенка Савић
Министар
Министарство финансија и трезора БиХ
Трг Босне и Херцеговине 1
71000 Сарајево
Босна и Херцеговина

Факс: +387 (0) 33 220 157

18 БРОЈ ОРИГИНАЛА

Овај Споразум сачињен је у два примјерка на енглеском језику.

19 ДОДАЦИ

Додаци А и Б чине саставни дио овог Споразума.

20   **СТУПАЊЕ НА СНАГУ**

Овај Споразум ступиће на снагу н а д а тум потписивања. Уколико га Стране потпишу на различите датуме, овај Споразум ступиће на снагу на датум кад га потпише друга од двију Страна.

Потписала, за и у име Босне и Херцеговине, у Сарајеву 07.09.2011.

гђа Невенка Савић, с.р. ....

(Министар)

Потписао, за и у име Комисије, у Бриселу

Госп. Герхард Шуман-Хицлер, с.р. ....

(Директор)

**ДОДАТАК А ВИШЕКОРИСНИЧКИ ПРОГРАМ ЗА ТЕМПУС У СКЛОПУ
ИПА КОМПОНЕНТЕ ПОМОЋ У ТРАНЗИЦИЈИ И
ИЗГРАДЊИ ИНСТИТУЦИЈА ЗА 2010. ГОДИНУ УСВОЈЕН
ОДЛУКОМ КОМИСИЈЕ Ц(2010)2799 ОД 29. АПРИЛА 2010.**

**ДОДАТАК Б ОКВИРНИ СПОРАЗУМ ИЗМЕЂУ КОМИСИЈЕ
ЕВРОПСКИХ ЗАЈЕДНИЦА И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ,
ОД 20. ФЕБРУАРА 2008.**

ДОДАТАК А:

ВИШЕКОРИСНИЧКИ ПРОГРАМ ЗА ТЕМПУС У СКЛОПУ ИПА КОМПОНЕНТЕ ПОМОЋ У ТРАНЗИЦИЈИ И ИЗГРАДЊИ ИНСТИТУЦИЈА ЗА 2010. ГОДИНУ

1. ИДЕНТИФИКАЦИЈА

Корисници	Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора и Србија као и Косово према УНСЦР 1244/99.
АБАЦ број	СИ2.556384
Година	2010
Цијена	13 800 000 ЕВРА
Орган провођења	Програм ће проводити Извршна агенција за образовање, аудио-визуелну политику и културу (ЕАЦЕА).
Коначни датум за закључивање Споразума о финансирању	Најкасније до 31. децембра 2011.
Коначни датуми за уговарање	2 године након датума закључења Споразума о финансирању. Ови датуми односе се и на национално суфинансирање.
Коначни датуми за извршење	4 године након коначног датума за уговарање. Ови датуми односе се и на национално суфинансирање.
Шифра сектора	11420
Буџетска линија(е)	22.020701: Регионални и хоризонтални програми
Водитељ за програмирање	Јединица ДЗ, Регионални програми, ГД за проширење
Водитељ за провођење	Извршна агенција за образовање, аудио-визуелну политику и културу (ЕАЦЕА)

2. ПРИОРИТЕТНЕ ОСИ / ПРОЈЕКТИ

2.а Приоритетне оси

Намјена Вишекорисничког програма ИПА је да одговори на вишекорисничке приоритетне потребе како је назначено у ИПА Вишекорисничком вишегодишњем индикативном планском документу (МИПД) 2009-2011¹, узевши у обзир активности проведене у склопу Националног програма, упутство дано у стратешким документима ЕУ, лекције научене из програмирања и провођења раније помоћи ЕУ и налазе из консултација са, између осталог, корисницима, међународним финансијским институцијама, Регионалним савјетом за сарадњу,

¹ С(2009)4518

државама чланицама ЕУ, организацијама цивилног друштва и службама Европске комисије.

Ради лакшег програмирања, Вишекориснички ИПА 2010 пројекти којима управља Комисија консолидовани су у засебне програме:

- *Вишекориснички програм 2010*

- *Вишекориснички програм за Темпус;*

- *Хоризонтални програм за Нуклеарну безбједност и заштиту од зрачења.*

ИПА Вишекорисничка помоћ и даље ће подржавати Темпус програм, а помоћ која се пружа у склопу овог програма у складу је са стратегијама утврђеним у Вишекорисничком вишегодишњем планском документу (МИПД) 2009-2010, нарочито у *Приоритетној оси 2 – Конкурентност економија, Одјељак 2.3.2.3 Образовање и млади.*

2.6 Опис пројеката

ВИШЕКОРИСНИЧКИ ПРОГРАМ ЗА ТЕМПУС

Темпус је програм Европске уније који подржава модернизацију високог образовања у партнерским земљама источне Европе, централне Азије, западног Балкана и регије Средоземља, углавном кроз пројекте универзитетске сарадње. Вишекориснички програм за Темпус олакшава реформу високошколских установа унапређивањем квалитета и управљања универзитета, у складу са мијењањем политичких, социјалних и економских потреба и кроз упоредну анализу са државама чланицама ЕУ.

Нарочито, Темпус програм помаже унапређење добровољне конвергенције са дешавањима у ЕУ у пољу високошколског образовања проистеклим из Лисабонске агенде и Болоњског процеса, стварање мостова између високошколског образовања и тржишта рада и јачање људског капитала.

Темпус програм има низ глобалних циљева који су заједнички за све државе кориснице. Ови заједнички циљеви могу да буду употпуњени регионалним или за кориснике специфичним циљевима, како је прикладно. Четврта фаза Темпус програма која је покренута 2007. године доприноси припремању кандидата и потенцијалних кандидата за приступање, а нарочито за у чешће у Интегрисаном програму цјеложивотног учења (2007-2013).

На основу искуства стеченог током претходне фазе, Темпус програм (2007-2013) предвиђа слједеће три компоненте које су довољно флексибилне да се могу прилагодити потребама и приоритетима појединачних корисника:

Компонента I: Заједнички пројекти

Заједнички пројекти засновани су на мултилатералним партнерствима између високошколских институција у ЕУ и државама корисницама. Заједнички пројекти имају за циљ преношење знања са универзитета ЕУ на институције држава корисница и између партнерских институција.

Компонента I проводи се кроз годишњи отворени позив за достављање приједлога пројеката. Национални пројекти циљају на једног одређеног корисника. Приједлоге могу да поднесу групације институција које укључују, углавном, најмање три високошколске институције из једне државе кориснице и најмање три високошколске институције из ЕУ, свака из различите државе чланице ЕУ. Пројекти за више земаља имају за циљ да користе више него једној држави

корисници. За пројекте за више земаља, приједлоге треба да поднесу групације институција које укључују, углавном, најмање двије високошколске институције из сваке државе кориснице која учествује и најмање три високошколске институције из ЕУ, свака из различите државе чланице ЕУ. Гдје је прикладно, приоритет се даје пројектном конзорцијуму који укључује неакадемске чланове у државама корисницама као што су предузећа, трговинске коморе, истраживачки центри, министарства образовања као и локалне и регионалне власти.

Компонента II: Структурне мјере

Пројекти структурних мјера намијењени су да подрже структуралну реформу система високошколског образовања и стратешки оквирни развој на националном нивоу на основу приоритета које су одредили надлежни органи партнерских земаља.

Структурне мјере могу једнако да циљају на једну или више држава корисница. Оне укључују високошколске институције и друге неакадемске чланове, како је прикладно. Министарства образовања морају да буду укључена. Пројекте у склопу компоненте II могу да предложе мреже универзитета из ЕУ или из партнерских земаља.

Приједлози пројекта за програмске компоненте I и II поднијеће се у одговору на годишњи позив за достављање приједлога пројеката објављен у Службеном листу и на веб страници програма у Q4 2010. Ради фокусирања програмских интервенција и максимизирања њиховог утицаја, регионални и национални приоритети биће одређени за обје компоненте (укључени као додаци Позиву за достављање приједлога). Бесповратна средства биће додијељена након академске процјене (разлози, опис, дизајн и алати планирања, исходи и активности, квалитет и праћење) и техничке процјене (оцјена техничког квалитета, финансијска процјена).

Компонента III: Пратеће мјере

Пратеће мјере обухваћају састанке координатора пројекта и других учесника, активности дисеминације, као и подршку Националним канцеларијама за Темпус у државама корисницама. Додатно, могу да се проводе друге релевантне активности као што су тематске конференције, студије о специфичним питањима и активности усмјерене на идентификацију и дисеминацију добре праксе.

Компонента III проводиће се кроз два позива за тендер који треба да буду покренути у Q2 2011; кроз пет специфичних задатака у склопу постојећих оквирних уговора; пет уговора са експертима изведених из позива за изражавање интереса који треба да буду потписани у Q4 2011; и кроз пет споразума о додјели бесповратних средстава са Националним канцеларијама за Темпус који треба да буду потписани у Q2 2011 на основу *de facto* монопола за извршавање активности у складу са чланом 168 (1) (ц) и (ф) Правила провођења Уредбе о финансирању². Националне канцеларије за Темпус добиће финансирање у цијелости на основу члана 253 (1) (е) Правила о провођењу.

Састанци координатора пројекта и других учесника организоваће се кроз одговарајући оквирни уговор. Дисеминација може да се организује кроз разне активности као што су тематски семинари (проводе се кроз оквирни уговор) или студије (проводе се кроз позив за тендер). Националне канцеларије за Темпус у

² Уредба Комисије (ЕЦ, Еуратом) бр. 2342/2002 од 23. децембра 2002., ОЈ Л 357, 31.12.2002, стр. 1

партнерским земљама добиће помоћ након што их именују надлежни органи. Приједлози или понуде оцјењиваће се на основу њиховог квалитета, њиховог дизајна и њихове економичности. Биће неопходно одобрење од Делегације ЕУ у односној земљи. У случајевима неодобравања приједлога које направе државни органи, Комисија може да одреди Националне канцеларије за Темпус након тендерског поступка.

2.ц Преглед прошле и садашње помоћи укључујући научене лекције

Комисија сматра високо образовање важним приоритетом за своје активности сарадње са Корисницима и сусједним земљама. Темпус програм, који је најдуготрајнији ЕУ инструмент у овом сектору и који има снажан фокус на институционалну сарадњу, наставља се са новом фазом која обухвата период 2007-2013. Од свог зачетка 1990. године, универзитетска сарадња у склопу Темпус програма успјешно доприноси изградњи институција у вези са високим образовањем у државама корисницама и са одрживим универзитетским партнерством као и са јачањем међусобног разумијевања између Европске уније и држава корисница.

НАУЧЕНЕ ЛЕКЦИЈЕ

Процјена и студије проведени до сада потврдили су битност програма за подршку реформи и развоју високог образовања као и ваљаност његове интервенцијске логике и приступа управљању. Коначна процјена друге фазе програма Темпус (1994-2000) и средњорочна процјена његове треће фазе (2000-2006) извршене су 2002. и 2003. године. Обје процјене обавијестиле су да је Темпус успјешно допринио подршци реформи и развоју високог образовања у партнерским земљама.

Завршна процјена програма Темпус III (новембар 2009.) потврђује да је програм допринио свеукупном развоју система високог образовања у партнерским земљама, укључујући увођење болоњских принципа. Наставници и студенти имали су значајну корист од свог укључивања у Темпус III, нарочито кроз контакте са колегама из иностранства, побољшану обуку, приступ новим материјалима/методама учења и прилике за покретљивост. Темпус III начинио је важан допринос чињењу наставе осјетљивијом на потребе тржишта рада (и јавни и приватни сектор). Развијени су многи нови наставни планови и програми, који често одговарају високо специфичним и раније невиђеним потребама тржишта рада. Темпус III имао је значајан утицај на успостављање или оживљавање регионалне сарадње међу партнерским земљама широм свих регија и начинио значајан утицај у смислу јачања сарадње унутар појединих партнерских земаља.

Сљедеће главне препоруке које потичу из завршне процјене програма Темпус III већ су узете у обзир у изради програма Темпус IV. Оне остају и даље високо релевантне за провођење програма Темпус IV:

стратешка оријентација Темпуса треба да буде ојачана прављењем експлицитнијих стратешких веза између Темпус пројеката, националних приоритета и питања националне реформе високошколског образовања;

- процедуре процјене и праћења програма Темпус, посебно у погледу теренског праћења, треба да буду ојачане;
- ниво укључености Делегација ЕУ треба да буде боље дефинисан и саопштен;
- већи нагласак треба се ставити на најбоље праксе и информације о везама са тржиштем рада и цивилним друштвом;

- дисеминација и употреба исхода и резултата пројекта треба да се активно промовишу.

Осим вањске процјене проведене 2009. године, низ додатних већих студија закључен је током протеклих година: најбоље праксе у сарадњи универзитета и предузећа (мај 2006.), одрживост Темпус пројекта (новембар 2006.), најбоље праксе у обезбјеђењу квалитета (мај 2008.) и тематски преглед Структурних мјера програма Темпус (септембар 2008.). Резултати ових студија једнако истичу релевантност програма и потврђују његову интервенцијску логику. Студија за одређивање најбољих пракси у управљању универзитетима биће завршена до краја 2009.

2.д Хоризонтална питања

Једнака могућност:

Током протеклих неколико деценија све већа пажња се посвећује родној димензији сиромаштва и развоју у транзицијским економијама, нарочито у вези са улогом жена у образовним процесима и утицајем високог образовања на политике једнаких могућности.

Пројекти треба да интегришу политике једнакости полова у својим циљевима и активностима, посебно у предметима и подручјима студирања гдје је присутност жена у економији традиционално веома ниска (наука и технологија). Пројекти треба да промовишу полни баланс и одреде факторе који утичу на родну дискриминацију. Они треба да прате и процијене транзицију са образовања и обуке на радни живот, запошљавање и развој каријере потенцијалних женских врхунских менаџера.

Пројекти у сфери образовања и наука треба да промовишу промјену полних улога и социјалних стереотипа, избегавајући било коју врсту културалне предрасуде у образовним материјалима.

Принцип једнаких могућности треба се узети у обзир код процјењивања квалитета свих пројеката предложених у склопу трију компоненти. Специфична пажња посветиће се овој димензији код одређивања користи од активности мобилности.

Код провођења пројектних активности и у примјенливој мјери, подаци анализирани по полу треба да се учине доступним ради провођења анализе социјалног и економског утицаја предузетих акција.

Околина:

Дужна пажња треба се посветити Владиној развојној политици у вези са управљањем околином и да се таква политика угради унутар свих стратешких политичких докумената које могу да израде, свих активности обуке које могу да проводе и нових студијских и наставних планова и програма које могу да израде.

Мањине:

Права мањина требају се узети у обзир код процјењивања квалитета свих пројеката предложених у склопу трију компоненти.

2.e Услови

Овај програм ће се проводити под претпоставком да ће академске институције из држава корисница и из држава чланица ЕУ бити заинтересоване за учешће у предложеним активностима.

2.ф Индикативна мјерила

	Н ³		Н+1(збирно)	
	ЕУ	НФ	ЕУ	НФ
Позиви за тендере	2		2	
Споразуми о додјели бесповратних средстава са Националним канцеларијама за Темпус	5		5	
Позив за достављање приједлога пројеката	1		1	
Специфични задаци у склопу постојећих оквирних уговора	5		5	
Уговори из позива за изражавање интереса	5		5	
Стопа уговарања (%)	100		100	

³ Година Н је година у којој се закључује Споразум о финансирању

3. БУЏЕТ (ИЗНОС У ЕУР)

3.1. Индикативна табела буџета

Централизовано управљање	Изградња институција (ИБ)										Инвестиције (ИНВ)				Укупно (ИБ + ИНВ)		Укупни допринос ЕУ	
	Укупни трошкови		Допринос ЕУ		Остали доприноси*		Укупни трошкови		Допринос ЕУ		Остали доприноси*		Укупно ЕУР (г)=(а)+(д)	Укупно ЕУР (х)=(б)+(е)	%	%		
	ЕУР (а)=(б)+(и)	ЕУР (б)	ЕУР (в)	% ⁽¹⁾	ЕУР (и)	% ⁽¹⁾	ЕУР (д)=(е)+(ф)	ЕУР (е)	% ⁽¹⁾	ЕУР (ф)	% ⁽¹⁾							
Темпус Корисник																		
Албанија	1 111 111	1 000 000	90	10	111 111	10						1 111 111	1 000 000	7.25				
Босна и Херцеговина	2 666 666	2 400 000	90	10	266 666	10						2 666 666	2 400 000	17.39				
Косово ⁴	2 444 444	2 200 000	90	10	244 444	10						2 444 444	2 200 000	15.94				
Црна Гора	1 333 333	1 200 000	90	10	133 333	10						1 333 333	1 200 000	8.70				
Србија	7 777 777	7 000 000	90	10	777 777	10						7 777 777	7 000 000	50.72				
УКУПНО	15 333 331	13 800 000	90	10	1 533 331	10						15 333 331	13 800 000	100				

* Остали доприноси (јавни и приватни национални и/или међународни доприноси) које обезбеђују национални партнери и/или међународне организације и/или корисници бесповратних средстава

(1) Изражено у % Укупних трошкова ИБ или ИНВ (колоне (а) или (д)).

(2) Изражено у % колоне Свеукупно (х). Указује на релативну тежину приоритета с обзиром на укупни допринос ЕУ читавог ФП

⁴ Према УНСИР 1244/99

3.2. Принцип суфинансирања који се примјењује на пројекте који се финансирају у склопу програма

Допринос Европске уније, који представља 90% укупног буџета додијеленог овом програму, израчунава се у односу на **прихватљиве трошкове**, који се заснивају на **укупним трошковима**. Суфинансирање обезбјеђује конзорцијум који се пријављује за финансирање.

Због његовог хоризонталног карактера, није могуће тражити национално суфинансирање за овај Програм.

У случају бесповратних средстава, финансирани конзорцијум мора да допринесе са минимално 10 % прихватљивих трошкова пројекта.

4. СИСТЕМИ ПРОВОЂЕЊА

4.1. Метод провођења

Програм ће проводити на индиректном централизованом основу Европска комисија у складу са чланом 53.а Уредбе о финансирању и о договарајућих о дредби Пра вила о провођењу.

Задаци провођења се делегирају према члану 54(2) (а) Уредбе о финансирању Извршној агенцији за образовање, аудио-визуелну политику и културу, која је основана Одлуком Комисије 2005/56/ЕЦ од 14. јануара 2005. Својом одлуком Ц(2008)5582 усвојеном 9. октобра 2008, Комисија је повјерила Извршној агенцији управљање програмима Темпус III и Темпус IV. Према члану 12 (3) Уредбе Савјета бр. (ЕЦ) 58/2003 од 19. децембра 2002. која излаже статуте за извршне агенције којима ће се повјерити одређени задаци у управљању програмима Заједнице⁵, сваки програм делегиран извршној агенцији мора да допринесе финансирању административног буџета агенције.

4.2. Општа правила за набавку и процедуре за додјеливање бесповратних средстава

Набавка ће пратити одредбе Дијела другог, Глава IV Уредбе о финансирању и Дијела другог, Глава III, Поглавље 3 њених Правила о провођењу, као и правила и процедуре за уговоре о услугама, набавци и радовима који се финансирају из главног буџета Европских заједница у сврхе сарадње са трећим земљама које је Комисија усвојила 24. маја 2007. (Ц(2007)2034).

Процедуре за додјелу бесповратних средстава пратиће одредбе Дијела првог, Глава VI Уредбе о финансирању и Дијела првог, Глава VI њених Правила о провођењу.

---

⁵ ОЈ Л11, 16.1.2003, стр. 1-8

5. ПРАЋЕЊЕ И ПРОЦЈЕНА

5.1. Праћење

Комисија може да предузме све радње које сматра неопходним за праћење односног програма.

5.2. Процјена

Програми ће бити предмет *ex ante* процјена, као и привремене и, гдје је релевантно, *ex post* процјена у складу са члановима 57. и 82. Уредбе о провођењу ИПА, са циљем побољшања квалитета, ефикасности и досљедности помоћи из средстава Европске уније и стратегије и провођења програма.

Резултати *ex ante* и привремене процјене ће се узети у обзир у циклусу програмирања и провођења.

Комисија такође може да проводи стратешке процјене.

6. РЕВИЗИЈА, ФИНАНСИЈСКА КОНТРОЛА И МЈЕРЕ ЗА СУЗБИЈАЊЕ ПРЕВАРА

Рачуни и пословање свих страна укључених у провођење овог програма, као и уговори и споразуми којима се проводи овај програм, предмет су, са једне стране, надзора и финансијске контроле од стране Комисије (укључујући Европску канцеларију за борбу против превара), која може да проводи контроле по свом нахођењу, било сама или путем вањског ревизора и, са друге стране, ревизија од стране Европског суда ревизора. Ово укључује мјере као што је *ex-ante* верификација тендера и уговарања које врши Делегација у државама корисницама.

Да би се обезбиједила ефикасна заштита финансијских интереса Европске уније, Комисија (укључујући Европску канцеларију за борбу против превара) може да проводи контроле на терену и инспекције у складу са процедурама предвиђеним Уредбом Савјета (ЕЦ, Еуратом) 2185/96⁶.

Горе описане контроле и ревизије примјениве су на све уговораче, подуговораче и кориснике бесповратних средстава који примају новчану помоћ Европске уније.

7. НЕЗНАТНА ПРЕРАСПОДЈЕЛА СРЕДСТАВА

Национални званичник за овјеравање (АОД), или национални званичник за овјеравање подделегирањем (АОСД), у складу са делегирањем овлашћења које му повјери АОД, у складу са принципима прописног финансијског управљања, може да изврши незнатне прерасподјеле средстава без потребе за мијењањем одлуке о финансирању. У овом контексту, кумулативне прерасподјеле које не прелазе 20% укупног износа алоцираног за програм, зависно од лимита од 4 милиона ЕВРА, неће се сматрати знатним, под

---

⁶ ОЈ Л 292; 15.11.1996; стр. 2

условом да оне не утичу на природу и циљеве програма. Одбор ИПА биће обавијештен о горњој прерасподјели средстава.

8. ОГРАНИЧЕНЕ ПРОМЈЕНЕ У ПРОВОЂЕЊУ ПРОГРАМА

Ограничене промјене у провођењу овог програма које утичу на елементе наведене у члану 90. Правила о провођењу за Уредбу о финансирању, која су индикативне природе⁷, може да изврши овлашћени званичник за овјеравање делегирањем (АОД), или овлашћени званичник за овјеравање подделегирањем (АОСД), у складу са делегацијом овлашћења које на њега преноси АОД, у складу са принципима прописног финансијског управљања без потребе за измијењеном и допуњеном одлуком о финансирању.

---

⁷ Ови најважнији елементи индикативне природе су, за бесповратна средства, индикативни износ позива за приједлоге и, за набавку, индикативни број и врста предвиђених уговора и индикативни временски оквир тиме за покретање процедура набавке